

Socialstyrelsen

**Omkostningsvurdering
af Parent
Management Training,
Oregon (PMTO) –
individuelle
familieforløb og
gruppeforløb**

Beregnet med Socialstyrelsens
omkostningsmodel

Viden til gavn

Omkostningsvurdering af Parent Management
Training, Oregon (PMTO) – individuelle familieføløb
og gruppeføløb

Publikationen er udgivet af
Socialstyrelsen
Edisonsvej 1
5000 Odense C
Tlf: 72 42 37 00
E-mail: info@socialstyrelsen.dk
www.socialstyrelsen.dk

Udgivet 5. september 2018

Download eller se rapporten på
www.socialstyrelsen.dk.

Der kan frit citeres fra rapporten med angivelse
af kilde.

Indhold

Sammenfatning	2
1. Indledning	4
2. Kort om PMTO.....	5
3. Input og antagelser	6
3.1 Kilder til omkostningsvurderingen	6
3.2 Scenariet specificering.....	6
3.2.1 Generelt om scenariet.....	6
3.2.2 Teamstruktur.....	6
3.2.3 Forløb og deltagere.....	7
3.3 Ressourceforbrug	8
3.3.1 Forberedelse	8
3.3.2 Uddannelse og certificering	8
3.3.3 Drift af indsatsen	9
3.3.4 Medarbejdernes lønniveau	10
3.3.5 Vedligeholdelsesvejledning og re-certificering.....	10
3.3.6 Sparede udgifter	10
4. Resultater	11
4.1 Omkostninger, totalt	11
4.2 Omkostninger fordelt på omkostningskategorier.....	11
4.3 Omkostninger fordelt på år	13
5. Følsomhedsanalyse	15
5.1 Resultater af følsomhedsanalysen	15
Referencer.....	17
Bilag A: Socialstyrelsens omkostningsmodel.....	18
Bilag B: Resultater.....	20

Sammenfatning

Resultater

Omkostningsvurderingen af Parent Management Training, Oregon (PMTO) - individuelle familieforløb og gruppeforløb viser, at omkostningerne forbundet med opstart og drift af indsatsen i 5 år for det specificerede scenarie beløber sig til ca. kr. 6,3 mio., mens omkostningerne pr. gennemført familie beløber sig til ca. kr. 35.500 jf. tabellen nedenfor. Der skelnes ikke mellem hvorvidt deltagerne, der har modtaget et individuelt PMTO forløb eller PMTO gruppeforløb.

Omkostninger, totalt (i kr.)		
Periode: 2018-2022, 2018-priser, alle aktører		
	Omkostninger i alt (NNV)	Omkostninger pr. gennemført familie
Omkostninger, totalt	6.312.374	35.467

Anm.: Nettonutidsværdi (NNV).

Kilde: Beregnet vha. Socialstyrelsens omkostningsmodel

Ca. 85 pct. af omkostningerne forbundet med PMTO individuelle familieforløb og PMTO gruppeforløb er omkostninger relateret til drift af indsatsen. Omkostninger relateret til drift af indsatsen omfatter løn til terapeuterne/gruppevejlederne forbundet med forberedelse og afholdelse af PMTO sessioner.

Følsomhedsanalyser beregnet ved ændring i terapeuternes lønniveau og antallet af deltager viser, at omkostningerne pr. gennemført familie kan variere indenfor et spænd på ca. kr. 35.500 og ca. kr. 41.800.

Om Parent Management Training, Oregon (PMTO)

Parent Management Training, Oregon (PMTO) er et evidensbaseret program, som er målrettet familier med børn og unge i alderen 3-16 år med adfærdsproblematikker. PMTO eksisterer både som individuel og som gruppebaseret forældretræning. Denne omkostningsvurdering er foretaget på baggrund af en kombination af både individuelle PMTO forløb og PMTO gruppeforløb. Danske erfaringer viser, at det gennemsnitlige individuelle behandlingsforløb ved PMTO varer ca. 23 uger med én ugentlig session á 60 min, mens PMTO gruppeforløb er fastlagt til én ugentlig session af 1,5 time fordelt over 14 uger.

Om omkostningsvurderingen

Scenariet for omkostningsvurderingen baserer sig på, at en kommune drifter PMTO i 5 år med et team bestående af 3 terapeuter. Hver terapeut antages under uddannelse at kunne facilitere 3 individuelle familieforløb, mens terapeuten efter endt uddannelsen antages at facilitere 12 individuelle familieforløb. Efter endt terapeutuddannelse påbegynder terapeuterne gruppevejlederuddannelsen. Et team kan facilitere 2 gruppeforløb pr. år – også mens gruppevejlederne er under uddannelse til gruppevejledere. 90 pct. af deltagerne forventes at gennemføre indsatsen.

Omkostningerne forbundet med PMTO individuelle familieforløb og PMTO gruppeforløb fordeler sig på følgende omkostningskategorier:

Omkostningsvurdering af Parent Management Training, Oregon (PMTO) – individuelle familieføløb og gruppeføløb

- Forberedelse, herunder udarbejdelse af parathedsanalyse og ledelsesmæssige ressourcer.
- Uddannelse og certificering af medarbejdere til terapeuter samt uddannelse af medarbejdere til gruppevejledere.
- Drift af indsatsen, herunder løn til forberedelse og afholdelse af individuelle PMTO sessioner og PMTO gruppesessioner samt eventuel forplejning.
- Vedligeholdelsesvejledning og re-certificering, herunder deltagelse i gruppevejledning og boostersessioner samt re-certificering.

1. Indledning

Socialstyrelsens mål er at arbejde videns- og evidensbaseret. Vi har derfor fokus på at udvikle og implementere indsatser, der er veldokumenterede og baseret på viden om målgrupper, metode, implementering, effekter og økonomi.

Viden om økonomi indebærer optimalt set to elementer: Et estimat for omkostninger forbundet med indsatsen og et estimat for de forventede økonomiske konsekvenser, der følger af indsatsens formodede effekt.

I denne rapport præsenteres en omkostningsvurdering af metoden **Omkostningsvurdering af Parent Management Training, Oregon (PMTO) – individuelle familieforløb og gruppeforløb**. Vurderingen er beregnet i Socialstyrelsens omkostningsmodel, der kort beskrives i bilag A og bygger på Socialstyrelsens retningslinjer for omkostningsvurderinger af sociale indsatser. For yderligere uddybning af modellens beregningsprincipper henvises til 'Omkostningsvurderinger af sociale indsatser - Vejledning til Socialstyrelsens omkostningsmodel' (Socialstyrelsen, 2018).

Omkostningerne forbundet med indsatsen udregnes som samlede omkostninger og omkostninger pr. gennemført familie for et specificeret scenarie. Resultatet af omkostningsvurderingen vil være et andet, hvis forholdene i scenariet ændredes.

En samlet omkostningsvurdering består af et kvantitativt estimat sammen med en kvalitativ beskrivelse af de omkostningselementer, der ikke kan kvantificeres og/eller værdisættes. Begge dele behandles ligeværdigt i den samlede omkostningsvurdering.

2. Kort om PMTO

Parent Management Training, Oregon (PMTO) er et evidensbaseret program, som er målrettet familier med børn i alderen 3-16 år med adfærdsproblematikker. Programmet har til formål at give forældrene relevante værktøjer til at ændre familiens negative adfærdsmønstre og hjælpe børnene til en mere prosocial adfærd.

PMTO eksisterer både som individuel og som gruppebaseret forældretræning. De danske erfaringer viser, at det gennemsnitlige individuelle behandlingsforløb varer ca. 23 uger med én ugentlig session af 60 min. Ved gruppeforløbene er behandlingen fastlagt til én ugentlig session af 90 minutter i 14 uger med deltagelse af 6-8 forældre/forældrepar. Her præsenteres omkostningsvurderingen af en kombination af PMTO individuelle familieforløb og gruppeforløb.

De danske kommuner begyndte at implementere PMTO i 2004, og metoden anvendes pr. 1. juni 2018 i 30 af landets kommuner. Metoden er derfor velbeskrevet og afprøvet i dansk kontekst.

I forbindelse med publiceringen af denne omkostningsvurdering udarbejdes en separat omkostningsvurdering af PMTO individuelle familieforløb og en separat omkostningsvurdering af PMTO gruppeforløb.

3. Input og antagelser

En omkostningsvurdering af en social indsats vil være forbundet med en række input og antagelser, der beskrives i dette kapitel.

En central antagelse er det scenarie, som omkostningsvurderingen beregnes for. Scenariet angiver:

- Indsatsens tidshorisont
- Indsatsteamets sammensætning
- Antal førløb et team kan håndtere
- Antal deltagere pr. førløb.

Resultatet af omkostningsvurderingen vil være et andet, hvis forholdene i scenariet ændres.

Udover de centrale antagelser, der fastsættes i scenariespecifikationen, består en omkostningsvurdering af ressourceforbruget forbundet med indsatsen, samt prisen forbundet med ressourceforbruget.

3.1 Kilder til omkostningsvurderingen

Omkostningsvurderingen er udarbejdet på baggrund af oplysninger om Omkostningsvurdering af Parent Management Training, Oregon (PMTO) – individuelle familieførløb og gruppeførløb fra følgende kilder:

- Indsatsartikel fra Vidensportalen: PMTO: Parent Management Training, Oregon (Vidensportalen, 2018)
- VIA efter- og videreuddannelse i PMTO (VIA University College, 2018)
- Socialstyrelsen: Om Parent Management Training – Oregon (Socialstyrelsen, 2018)

Socialstyrelsens interne fagpersoner har bistået med yderligere oplysninger for at sikre, at de antagelser, der gøres, ligner forholdene i kommunerne. Yderligere er to af de kommuner, der arbejder med PMTO, kommet med input til omkostningsvurderingen ligesom program- og projektledere på PMTO-uddannelsen ved VIA har bidraget med viden omkring den nuværende PMTO-uddannelse.

3.2 Scenariespecifikation

Nedenfor beskrives de centrale elementer i scenariet, som omkostningsvurderingen beregnes for.

3.2.1 Generelt om scenariet

Omkostningsvurderingen beregnes for et scenarie, hvor en kommune igangsætter både PMTO individuelle familieførløb og PMTO gruppeførløb. Både omkostninger forbundet med opstart og drift af PMTO er således inkluderet i omkostningsvurderingen – enten kvantitativt i beregningen eller kvalitativt ved beskrivelse af ressourceforbruget.

Indsatsens antages driftet i 5 år.

3.2.2 Teamstruktur

Det antages, at kommunen etablerer et team bestående af 3 terapeuter, idet dette anbefales af Socialstyrelsen som et minimum af antal terapeuter for at opretholde fagligheden omkring PMTO i organisationen (Rambøll, 2013). To af terapeuterne agerer både terapeut på individuelle familieførløb og gruppevejledere på gruppeførløbene efter de er uddannet til dette,

mens den tredje terapeut faciliterer individuelle familieforløb og står stand-by som gruppevejleder på gruppeforløbene i tilfælde af sygdom eller anden fravær hos en af de faste gruppevejledere.

3.2.3 Forløb og deltagere

Terapeuterne uddannes til at kunne varetage individuelle PMTO forløb. Uddannelsen og certificeringen til terapeut varer cirka 1,5-2 år, hvoraf uddannelsen strækker sig over 1 år. Da hver medarbejder i det første år af deres ansættelse uddannes til PMTO-terapeut antages det, at de hver især kan facilitere 3 individuelle familieforløb, mens de i de efterfølgende år hver antages at kunne facilitere 12 individuelle familieforløb.

Gruppevejlederne antages at kunne facilitere 2 gruppeforløb pr. år, allerede imens de er i gang med gruppevejlederuddannelsen, der påbegyndes året efter terapeutuddannelsen. Der kan deltage 6-8 forældre/forældrepar pr. gruppeforløb. I denne omkostningsvurdering antages det, at der i basissituationen deltager 7 forældre/forældrepar.

I afsnit 5 foretages en følsomhedsanalyse på antallet af individuelle familieforløb pr. terapeut/ antallet af deltagere pr. gruppeforløb, for at vise betydningen ændring i individuelle familieforløb pr. terapeut/ antallet af deltagere pr. gruppeforløb på det samlede resultat.

De antagne forløb svarer til, at alle terapeuter/gruppevejledere anvender ca. 40 pct. af deres effektive arbejdstid med PMTO det første år. De to terapeuter, der også faciliterer gruppeforløb arbejder ca. i 90 pct. af deres effektive arbejdstid med PMTO de efterfølgende år, mens terapeuten, der står stand-by som gruppevejleder ca. arbejder 70 pct. af sin effektive arbejdstid med PMTO de efterfølgende år.

Baseret på dansk viden om PMTO er der varierende gennemførselsrater. I denne omkostningsvurdering anvendes en gennemførselsrate på 90 pct.

Nedenfor ses antallet af påbegyndte og gennemførte deltagerforløb over indsatsens 5-årige tidshorisont. Der skelnes ikke mellem hvorvidt der er tale om deltagere, der har modaget individuelle PMTO forløb eller PMTO gruppeforløb.

Det ses, at der det første år er et lavere antal deltager end i de efterfølgende år, hvilket skyldes at alle terapeuter uddannes i 2018.

Tabel 3.1

Antal påbegyndte og gennemførte deltagerforløb

	2018	2019	2020	2021	2022
Antal påbegyndte deltagerforløb	9	50	50	50	50
Antal gennemførte deltagerforløb	8	45	45	45	45

Anm.: Antal gennemførte deltagerforløb er afrundede.

Kilde: Beregnet vha. Socialstyrelsens omkostningsmodel

3.3 Ressourceforbrug

Nedenfor beskrives ressourceforbruget med tilhørende priser fordelt på kategorier af omkostninger.

3.3.1 Forberedelse

I forbindelse med opstart af PMTO i en kommune, bør der udarbejdes en parathedsanalyse, der vurderer, om organisationen er parat til at implementere PMTO. Desuden kan der være ledelsesmæssige ressourcer forbundet med overvejelser om, hvor og hvordan PMTO bedst implementeres i organisationen.

Omkostninger forbundet med parathedsanalyse og ledelsesmæssige ressourcer vil ofte være afhængig af, hvordan kommunen er organiseret, hvorfor ressourceforbruget ikke er kvantificeret, men i stedet beskrevet kvalitativt i denne omkostningsvurdering. Omkostninger forbundet med forberedelse af PMTO vurderes ikke at være af væsentlig betydning for det samlede resultat af omkostningsvurderingen.

3.3.2 Uddannelse og certificering

Arbejdet med PMTO kræver, at terapeuterne er uddannet hertil. Uddannelsen til PMTO-terapeut består både af undervisning og oplæringsvejledning. Undervisningen udgør 80 timer fordelt på 5 undervisningsgange á hver 2-3 dage, mens oplæringsvejledningen udgør 48 timer fordelt på 7 gruppevejledninger á 6 timer og 6 individuelle vejledninger á 1 time. Antallet af vejledningssessioner kan dog variere fra person til person. Totalt udgør timeforbruget forbundet med uddannelsen 128 timer. Der er forberedelse forbundet med undervisning og oplæringsvejledningerne. Det antages, at tidsforbruget forbundet med forberedelse udgør 1 timer pr. 1 times undervisning/oplæringsvejledning, dvs. i alt 128 timer pr. uddannelsesforløb. Heri indgår tidsforbrug forbundet med deltagelse i studiegrupper (7 gange á 6 timer) samt udarbejdelse af en skriftlig opgave på 3-5 sider. Terapeuten aflønnes for forberedelse såvel som deltagelse i uddannelsens aktiviteter.

Omkostningerne forbundet med terapeutuddannelsesforløbet, herunder uddannelse og vejledning samt efterfølgende certificering, er kr. 59.400 pr. terapeut. Heri er inkluderet omkostningerne til forplejning på uddannelsen.

Umiddelbart efter endt terapeutuddannelse antages terapeuterne at påbegynde gruppevejlederuddannelse. Uddannelsen til PMTO gruppevejleder består både af undervisning og oplæringsvejledning. Undervisningen udgør 28 timer fordelt på 2 undervisningsgange á hver 2 dages varighed, mens oplæringsvejledningen udgør 6 individuelle vejledninger á 1 time. Totalt udgør timeforbruget forbundet med uddannelsen 34 timer. Der er forberedelse forbundet med undervisningen og vejledningssessionerne. Forberedelsestiden pr. undervisningsgang/vejledningssession antages at udgør 1 timer, hvorfor det samlede antal timer forbundet med forberedelse udgør 8 timer for det fulde uddannelsesforløb. Gruppevejlederen aflønnes for deltagelse i gruppevejlederuddannelsens aktiviteter.

Omkostningerne forbundet med uddannelsesforløbet, herunder uddannelse og vejledning, er kr. 18.000 pr. gruppevejleder. Heri er inkluderet omkostningerne til forplejning på uddannelsen.

Der er transport forbundet med undervisningen og gruppevejledningerne til terapeut og gruppevejleder. Ressourceforbruget forbundet hermed udgør 14 tur-/returrejser (se bilag A). Der er ikke separate transportomkostninger forbundet med de individuelle vejledningssessioner, da disse typisk foregår via Skype.

Alle undervisningsgangene til både terapeut- og gruppevejlederuddannelsen afholdes over flere dage i streg. Dette medfører omkostninger forbundet med hotelophold. Ressourceforbruget hertil udgør 8 hotelovernatninger (se bilag A).

Uddannelsen og især gruppevejledningen placeres så vidt muligt regionalt, hvilket kan reducere omkostningerne til transport og hotelophold.

Idet kun ca. 30 ud af 140 uddannede PMTO-terapeuter er ophørt som terapeuter/gruppevejledere i PMTOs 10 år i Danmark, er der i denne omkostningsvurdering ikke antages udskiftning af terapeuterne/gruppevejlederne i indsatsen 5-årige tidshorisont.

3.3.3 Drift af indsatsen

I det individuelle behandlingsforløb mødes terapeut og forældre i 1 time én gang ugentligt. Forløbet tilrettelægges efter familiens aktuelle behov og kan derfor variere i længde. Det gennemsnitlige PMTO-forløb udgør 23 behandlingssessioner (Lindberg, Hansen, & Scavenius, 2017).

En terapeuts tidsforbrug forbundet med hver session i et individuelt PMTO forløb omfatter både selve samtalen med forældrene og derudover forberedelse samt tid til at indberette til den landsdækkende database for kvalitetssikring og programudvikling af PMTO. Under uddannelse vurderes terapeuts tidsforbrug forbundet med hver session at udgøre 4 timer, mens tidsforbruget i de efterfølgende år vurderes at udgøre 3,5 timer pr. session.

Et PMTO gruppeforløb har varighed af 14 uger med ugentlige sessioner af 1,5 time. I hver gruppe deltager 6-8 familier, hvilket dog kan variere. I basissituationen antages antallet af familier, som tidligere nævnt, at udgøre 7 deltagere.

Ved hver gruppesession er der 2 gruppevejledere til stede. Hver gruppevejleder antages at anvende 10 timer i hver af de 14 uger et gruppeforløb faciliteres, til forberedelse, facilitering af sessionerne, opfølgning mv. Derudover er der omkostningerne til opstart, afslutning og administration af gruppeforløbene, herunder opstartssamtaler med familierne, indkaldelse af familier samt oprettelse og afslutning i diverse systemer. Der anvendes ca. 2-3,5 timer pr. familie i alt for alle gruppevejledere på opstart og afslutning af et gruppeforløb, mens omkostningerne til administration af gruppeforløbene kan variere fra kommune til kommune. Det antages i denne omkostningsvurdering at hver gruppevejleder anvender 15,5 timer til opstart, afslutning og administration af et gruppeforløb.

Der forventes ikke, at være ekstraomkostninger til visitation, da dette indgår i kommunens almindelige visitationsarbejde.

I forbindelse med afholdelse af sessionerne anvendes materiel så som whiteboards, iPads mv. Omkostningerne hertil er ikke medregnet i denne omkostningsvurdering, da det forventes, at disse anskaffelser vil kunne anvendes til andre formål i kommunen udover PMTO individuelle familieforløb og PMTO gruppeforløb.

Der er forplejning under sessionerne. Omkostningerne hertil er svære at fastsætte, da de kan variere meget fra kommune til kommune. Omkostningerne forbundet med forplejning er således beskrevet kvalitativt i denne omkostningsvurdering.

3.3.4 Medarbejdernes lønniveau

Indsatsens medarbejdere kan have varierende uddannelsesmæssig baggrund, men vil typisk være socialrådgiver eller pædagog med anden terapeutisk efteruddannelse og i enkelte tilfælde psykolog. (Lindberg, Hansen, & Scavenius, 2017).

I denne omkostningsvurdering antages de tre terapeuter alle være aflønnende som pædagoger på det forebyggende og dagbehandlende område, hvilket svarer til en effektiv timesats på kr. 330¹. I afsnit 5 foretages en følsomhedsanalyse på terapeutens lønniveau, for at vise betydningen af lønniveauet for terapeuter med forskellig uddannelsesmæssig baggrund på det samlede resultat.

Lønomkostninger tillægges en standard overhead på 20 pct. (se bilag A).

3.3.5 Vedligeholdelsesvejledning og re-certificering

Terapeuterne skal efter endt uddannelse og certificering deltage i 2 årlige gruppevejledninger og 2 årlige boostersessioner for at opretholde fagligheden omkring PMTO. Omkostningerne pr. gruppevejledning udgør kr. 2.050, mens omkostninger pr. boostersession udgør kr. 1.500. Terapeuten aflønnes for deltagelse i gruppevejledninger og boostersessioner.

Derudover er der separate omkostninger forbundet med transport til og fra gruppevejledningerne og boostersessionerne (se bilag A).

Terapeuterne skal re-certificeres hvert 3. år. Omkostningen hertil udgør kr. 2.500 pr. re-certificering. Der er intet tidsforbrug for terapeuten forbundet hermed.

3.3.6 Sparede udgifter

Der er i denne omkostningsvurdering ikke beregnede eventuelt sparede omkostninger, der opstår som følge af, at PMTO erstatter andre igangværende indsatser for deltagerne, idet der ikke forlægges viden herom.

Eventuelle omkostninger forbundet med indsatser, der direkte bortfalder som følge af, at deltagerne modtager PMTO, bør modregnes omkostningerne forbundet med PMTO.

¹ Den effektive gennemsnitlige timesats er beregnet således:

$$Eff. \text{ gns. timesats} = \frac{Gns. \text{ årsløn ved KRL} * \frac{Nettoprisindeks \text{ i prisår}}{Nettoprisindeks \text{ i lønår}}}{Timenorm \text{ for off. ansatte (1.418 timer)}}$$

4. Resultater

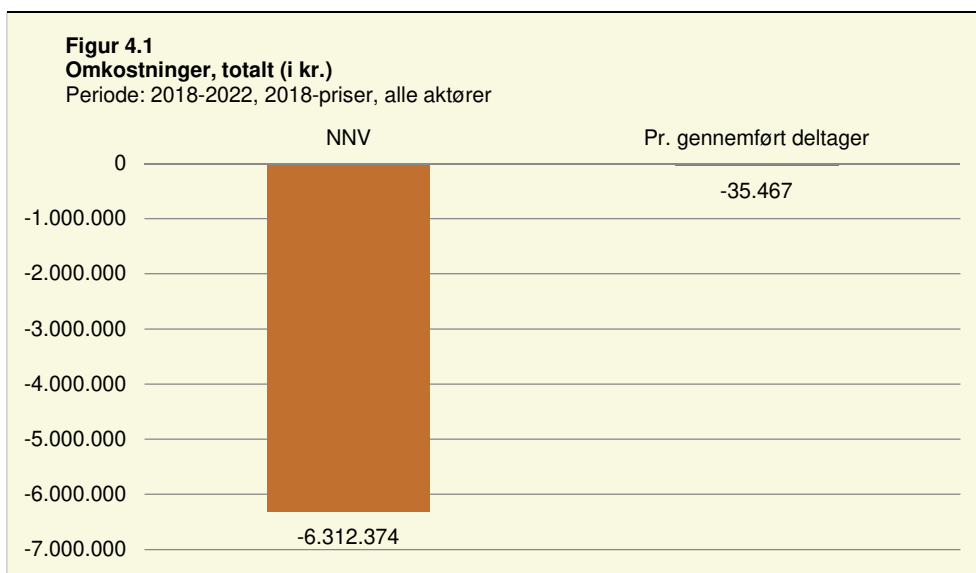
Resultaterne af omkostningsvurderingen af kombinationen af PMTO individuelle familieførløb og gruppeførløb fremgår af afsnit 4.1 til 4.3 nedenfor.

For resultaterne pr. gennemført familie skelnes ikke mellem deltagere, der har modtaget individuelt PMTO forløb, og deltagere, der har deltaget i PMTO gruppeførløb.

4.1 Omkostninger, totalt

Det samlede resultat af omkostningsvurderingen af en kombination af PMTO individuelle familieførløb og gruppeførløb fremgår af figur 4.1.

Det ses, at de samlede omkostninger forbundet med det specificerede scenarie for en kombination af PMTO individuelle familieførløb og gruppeførløb beløber sig til ca. kr. 6,3 mio., mens de samlede omkostninger pr. gennemført familie beløber sig til ca. kr. 35.500.

Anm.: For tabel se Bilag B. Nettonutidsværdi (NNV).

Kilde: Beregnet vha. Socialstyrelsens omkostningsmodel

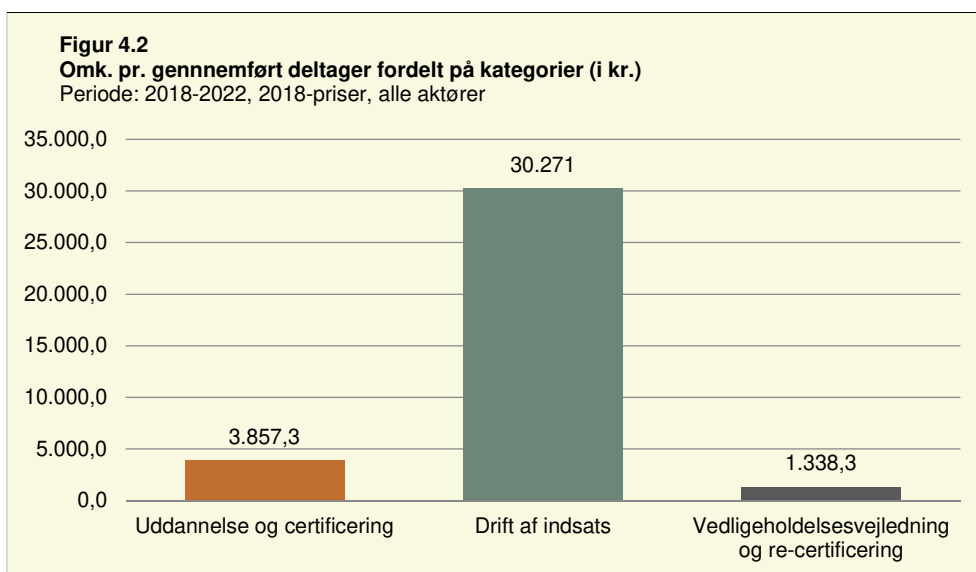
4.2 Omkostninger fordelt på omkostningskategorier

Omkostningerne ved kombinationen af PMTO individuelle familieførløb og gruppeførløb fordelt på omkostningskategorier fremgår af figur 4.2 og tabel 4.2.

Det ses, at den største del af omkostningerne forbundet med kombinationen af PMTO individuelle familieførløb og gruppeførløb, ca. 85 pct., udgøres af omkostninger forbundet med drift af indsatsen, der beløber sig til ca. kr. 30.300 pr. gennemført familie. Omkostninger til drift af indsatsen omfatter omkostninger forbundet med løn til terapeuterne/gruppevejlederne til forberedelse og afholdelse af sessioner. Omkostninger forbundet med uddannelse og certificering udgør 11 pct. af omkostningerne forbundet med kombinationen af PMTO individuelle familieførløb og gruppeførløb og beløber sig til ca. kr. 3.900 pr. gennemført familie. Den mindste andel af omkostningerne forbundet med kombinationen af PMTO individuelle

familieførøb og gruppeforløb, ca. 4 pct., udgøres af omkostninger til vedligeholdelsesvejledning og re-certificering, der beløber sig til ca. kr. 1.300 pr. gennemført forløb.

Omkostninger forbundet med forberedelse, herunder parathedsanalyse og ledelsesmæssige ressourcer, vil ofte være afhængig af, hvordan kommunen er organiseret, hvorfor ressourceforbruget ikke er kvantificeret, men i stedet beskrevet kvalitativt i denne omkostningsvurdering. En kommune, der overvejer at implementere en kombination af PMTO individuelle familieførøb og gruppeforløb, bør således være opmærksom på, at der er omkostninger forbundet med forberedelse. Det samme gør sig gældende med forplejning i forbindelse med sessionerne.

Anm.: For tabel se tabel 4.2 eller Bilag B

Kilde: Beregnet vha. Socialstyrelsens omkostningsmodel

Tabel 4.2
Omkostninger pr. gennemført familie fordelt på omkostningskategorier (i kr.)
 Periode: 2018-2022, 2018-priser, alle aktører

	Omkostninger pr. gennemført familie	Pct. af omkostninger, totalt	Ikke kvantificerbare omkostninger
Omkostninger, totalt	35.467	100 pct.	-
- Forberedelse	-	-	Parathedsanalyse Ledelsesressourcer
- Uddannelse, certificering og re-certificering	3.857	11 pct.	-
- Drift af indsats	30.272	85 pct.	Forplejning ifm. sessioner
- Vedligeholdelsesvejledning og re-certificering	1.338	4 pct.	-

Anm.: For uddybet tabel se Bilag B

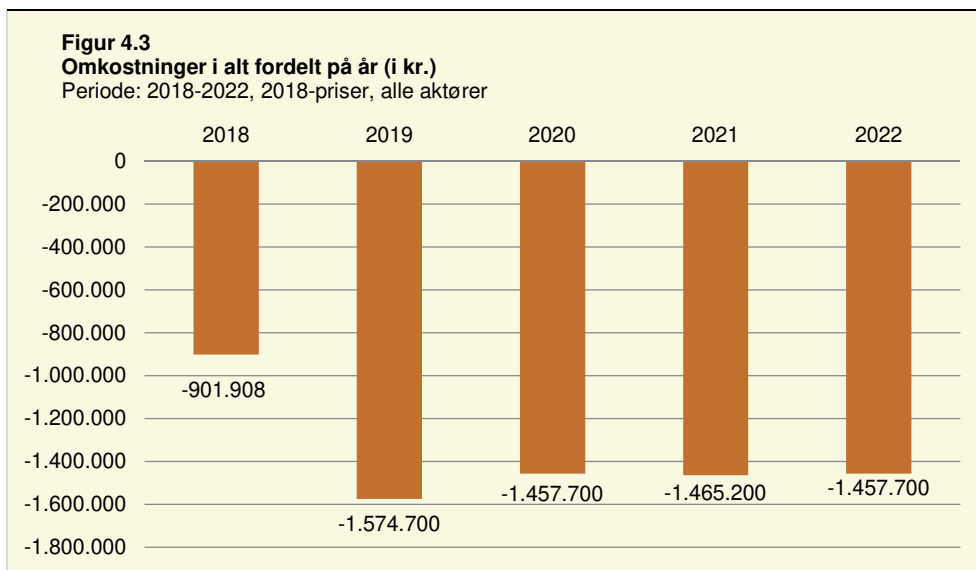
Kilde: Beregnet vha. Socialstyrelsens omkostningsmodel

4.3 Omkostninger fordelt på år

Omkostningerne ved en kombination af PMTO individuelle familieførløb og gruppeførløb fordelt på år fremgår af figur 4.3.

Det ses, at de samlede omkostninger forbundet med det specificerede scenarie for indsatsen beløber sig til ca. kr. 902.000 i 2018, hvilket skyldes, at alle terapeuter uddannes det første år og derfor kun kan facilitere et begrænset antal individuelle familieførløb. I 2019 øges omkostningerne til at udgøre ca. kr. 1.575.000 idet terapeuterne kan facilitere 12 individuelle familieførløb hver og samtidig uddannes til gruppevejledere og facilitere gruppeførløb. Fra 2019 til 2020 reduceres omkostningerne forbundet med det specificerede scenarie for indsatsen fra ca. kr. 1.575.000 til ca. kr. 1.458.000., hvilket skyldes, at der i indsatsens 3. år ikke er omkostninger forbundet med uddannelse. I 2021 stiger omkostningerne forbundet med det specificerede scenarie af indsatsen til at udgøre ca. kr. 1.465.000 mio., idet terapeuterne skal re-certificeres. I 2022 udgør omkostningerne forbundet med det specificerede scenarie for indsatsen igen kr. 1.575.000.

Omkostningsvurdering af Parent Management Training, Oregon (PMTO) – individuelle familieføløb og gruppeføløb

Anm.: For tabel se Bilag B

Kilde: Beregnet vha. Socialstyrelsens omkostningsmodel

5. Følsomhedsanalyse

Der er ofte usikkerhed forbundet med vurdering af en social indsats omkostninger, da omkostninger fx kan være specifikke for en bestemt kommune, type af medarbejder, tidshorisont mv. Det kan således være relevant at udarbejde en beregning af usikkerhedens betydning for resultatet.

Nedenfor fremgår en beskrivelse af det valgte parameter, som følsomhedsanalysen i denne omkostningsvurdering er udarbejdet på baggrund af. Derudover fremgår resultatet af følsomhedsanalysen.

5.1 Resultater af følsomhedsanalysen

Følsomhedsanalysen af omkostningsvurderingens resultat er foretaget på baggrund af ændringer i hhv. terapeuternes/gruppevejledernes lønniveau og antallet af deltager. Valget af disse parametre samt resultatet af følsomhedsberegningerne beskrives nedenfor.

For resultaterne pr. gennemført familie skelnes ikke mellem deltagere, der har modtaget individuelt PMTO forløb, og deltagere, der har deltaget i PMTO gruppeforløb.

Terapeuters lønniveau

Terapeuternes lønniveau udgør en væsentlig andel af de samlede omkostninger forbundet med PMTO individuelle familieførløb og PMTO gruppeforløb. Idet terapeuterne kan have forskellig uddannelsesmæssig baggrund er det således væsentligt at se på betydningen af et andet lønniveau for terapeuterne på de samlede omkostninger ved indsatsen. I følsomhedsberegningen ses på betydningen af et lønniveau for terapeuterne svarende til lønniveauet for psykologer ansat i kommunerne på de samlede omkostninger ved indsatsen.

Betydningen ved ændring i terapeuternes lønniveau på det samlede resultat fremgår af tabel 5.1. Det ses, at omkostningerne pr. gennemført familie udgør ca. kr. 41.800 ved et lønniveau for terapeuterne svarende til det gennemsnitlige lønniveau for psykologer ansat i kommunerne, hvilket udgør en effektiv gennemsnitlig timesats på kr. 394. Dette svarer til en forøgelse på 18 pct. i forhold til basissituationen, hvor omkostningerne pr. gennemført familie udgjorde ca. kr. 35.500.

	Omkostninger i alt (NNV)		Omkostninger pr. gennemført familie	
	<i>Pædagog</i>	Psykolog	<i>Pædagog</i>	Psykolog
Omkostninger, totalt	6.312.374	7.445.614	35.467	41.834

Anm.: Nettonutidsværdi (NNV).

Kilde: Beregnet vha. Socialstyrelsens omkostningsmodel.

Antal deltagere

Afhængig af kommunestørrelsen og grundlaget for at finde familier til PMTO kan der være variation i antallet af deltagere i de individuelle familieforløb og gruppeforløbene. Antallet af deltagere har betydning for omkostninger, der ikke er afhængige af antallet af deltagere så som fx uddannelse og øvrige omkostninger, når omkostningerne fordeles på deltagerne. I følsomhedsberegningen ses på betydning af en ændring i antallet af deltagere ved 177 og 241 deltagere for et team over de 5 år som indsatsen antages driftet på det samlede resultat. 177 og 241 deltagere svarer til både ± 2 deltagere i individuelle PMTO forløb pr. terapeut efter endt uddannelse og ± 1 deltager pr. gruppeforløb

Betydningen ved ændring i antallet af deltagere på det samlede resultat fremgår af tabel 5.3. Det ses, at omkostningerne pr. gennemført familie udgør ca. kr. 38.700 ved 177 deltagere, mens omkostningerne pr. gennemført familie udgør ca. kr. 35.462 ved 241 deltagere. Dette svarer til ca. $\pm 0-9$ pct. i forhold til basissituationen, hvor omkostningerne pr. gennemført forløb udgør ca. kr. 35.500.

Tabel 5.2						
Følsomhedsanalyse ved ændring i antallet af forløb						
Periode: 2018-2022, 2018-priser, alle aktører, i kr.						
	Omkostninger i alt (NNV)			Omkostninger pr. gennemført familie		
	177 deltagere	209 deltagere	241 deltagere	177 deltagere	209 deltagere	241 deltagere
Omkostninger, totalt	5.618.091	6.312.374	7.006.657	38.663	35.467	35.462

Anm.: Nettonutidsværdi (NNV).

Kilde: Beregnet vha. Socialstyrelsens omkostningsmodel

Referencer

- Lindberg, M. R., Hansen, H., & Scavenius, C. (2017). *Midvejsevaluering af bedre familiebehandling: Et randomiseret kontrolleret forsøg med Parent Management Training - Oregon og andre familiebehandling*. SFI - Det Nationale Forskningscenter for Velfærd.
- Rambøll. (2013). *Analyse af de økonomiske konsekvenser - Parent Management Training - Oregon (PMTO)*.
- Socialstyrelsen. (26. April 2018). *Parent Management Training - Oregon*. Hentet fra Socialstyrelsen.dk: <https://socialstyrelsen.dk/tvaergaende-omrader/dokumenterede-metoder-born-og-unge/om-dokumenterede-metoder/pmto>
- Socialstyrelsen. (26. April 2018). *Vurdering af omkostninger ved sociale indsatser - Vejledning til Socialstyrelsens omkostningsmodel*. Hentet fra Socialstyrelsen.dk: https://socialstyrelsen.dk/filer/tvaergaende/socialstyrelsens-viden/som-diverse-materialer/vejledning-til-socialstyrelsens-omkostningsmode_17jan18.pdf
- VIA University College. (26. April 2018). *Parent Management Training - Oregon*. Hentet fra Via.dk: <https://www.via.dk/efter-og-videreuddannelse/parent-management-training>
- Vidensportalen. (26. April 2018). *PMTO: Parent Management Training, Oregon*. Hentet fra Vidensportal.dk: <https://vidensportal.dk/temaer/udadreagerende-adfaerd/indsatser/pmto-parent-management-training-oregon>

Bilag A: Socialstyrelsens omkostningsmodel

Socialstyrelsens omkostningsmodel baserer sig på følgende principper:

Budgetøkonomisk opgørelse

Omkostningsvurderingens fokus er på de faktiske udgifter forbundet med opstart og drift af en given indsats eller metode, dvs. der er tale om en budgetøkonomisk opgørelse. Det betyder bl.a., at omkostningerne opgøres ekskl. moms, i det omfang den pågældende aktør er fritaget for betaling heraf, hvilket normalt gør sig gældende for offentlige myndigheder. Udgifterne opdeles på de centrale aktører – typisk kommunen og de øvrige offentlige kasser.

Den budgetøkonomiske opgørelse adskiller sig fra den velfærdsøkonomiske tilgang, som opgør og værdisætter al ressourceforbrug forbundet med indsatsen i pengeenheder (eksempelvis anvendelse af private borgeres tid). For uddybning heraf henvises til Socialstyrelsens brugervejledning for samfundsøkonomiske evalueringer.

Scenarieberegning

Beregningen foretages for et eller flere specificerede scenarier, hvor der bl.a. indgår antagelser om indsatsens omfang og varighed. Disse antagelser er afgørende for omkostningsestimatet. Jo større en del af omkostningerne der er faste, dvs. er uafhængige af antal driftsår for indsatsen og/eller omfanget af indsatsen, jo mere vil omkostningsestimatet variere som følge af det opstillede scenarie. I de tilfælde, hvor mange omkostninger er faste, vil det være hensigtsmæssigt at opstille flere scenarier, så man får et spænd for omkostningerne.

Bruttoomkostninger

Vi estimerer bruttoomkostningerne ved indsatsen. Dvs. at vi ikke modregner de besparelser, der følger af et eventuelt bortfald af en eksisterende indsats overfor målgruppen.

Faste priser

Alle omkostninger opgøres i faste priser for det aktuelle prisår.

Omkostninger per deltager baseret på nettonutidsberegning

Resultatet opgøres som *omkostninger pr igangsat og pr. gennemført familie*. Disse er estimeret på baggrund af de samlede omkostninger opgjort som nettonutidsværdien (NNV) over driftsperioden. I beregningen af NNV anvender vi en diskonteringsrate på 4 pct.

Opstartsomkostninger

Vi beregner også opstartsomkostningerne. Opstartsomkostninger omfatter omkostninger til de aktiviteter, der skal gennemføres, inden driften af indsatsen kan gå i gang.

Restværdi af investeringer

Som udgangspunkt medregner vi restværdi af investeringer, der evt. ikke er afskrevet ved driftsperiodens udløb. Hvis der fx foretages en investering ved opstart på 100 kr. med en levetid på 10 år, vil omkostningerne i et treårigt projekt beløbe sig til 30 kr. hvis man ser bort fra diskonteringsraten. Såfremt der ikke er medregnet restværdi, har vi angivet dette under beskrivelsen af den pågældende investering.

Overhead

For nogle omkostningselementer kan der være dele af ressourceforbruget, der ikke fanges med det anvendte prisestimat. I de tilfælde tilføjer vi et overhead på omkostningen. Dette gælder bl.a. for omkostninger til medarbejdere. Her bruger vi lønudgifterne som prisestimat og

medregner et overhead for de øvrige omkostninger til medarbejdere (f.eks. udgifter til medarbejderadministration, kontorplads, IT mv).

Enhedspriser og centrale parametre

Omkostningsvurderingen er baseret på en række enhedspriser og centrale parametre, der er generelle i den forstand, at de kan gå på tværs af indsatser. Disse omfatter:

- Diskonteringsrate (4 pct.)
- Standard overhead (20 pct.)
- Deflator (nettoprisindekset)
- Timenorm for offentligt ansatte (1.418 timer).
- Lønninger for offentligt ansatte: (Kommunernes og Regionernes Løndatakontor)
- Estimat for rejseomkostninger og dagpenge ved overnatning indenlands og udenlands
- Satser for hoteldispenation ved overnatning indenlands og udenlands
- Estimat for udgifter til teknisk udstyr

Bilag B: Resultater

Tabel B.1 Omkostninger, totalt (i kr.) Periode: 2018-2022, 2018-priser, alle aktører		
	Omkostninger i alt (NNV)	Omkostninger pr. gennemført familie
Omkostninger, totalt	6.312.374	35.467

Anm.: Nettonutidsværdi (NNV).

Kilde: Beregnet vha. Socialstyrelsens omkostningsmodel

Tabel B.2 Omkostninger fordelt på omkostningskategorier (i kr.) Periode: 2018-2022, 2018-priser, alle aktører			
	Omkostninger i alt (NNV)	Omkostninger pr. gennemført familie	Ikke kvantificerbare omkostninger
Omkostninger, totalt	6.312.374	35.467	-
- Forberedelse	-	-	Parathedsanalyse Ledelsesressourcer
- Uddannelse og certificering	686.520	3.857	-
- Drift af indsats	5.387.672	30.272	Forplejning ifm. sessioner
- Vedligeholdelsesvejledning og re-certificering	238.182	1.338	-

Anm.: Nettonutidsværdi (NNV).

Kilde: Beregnet vha. Socialstyrelsens omkostningsmodel

Tabel B.3 Omkostninger i alt fordelt på år (i kr.) Periode: 2018-2022, årlige priser, alle aktører					
	2018	2019	2020	2021	2022
Omkostninger i alt	901.908	1.574.700	1.457.700	1.465.200	1.457.700

Kilde: Beregnet vha. Socialstyrelsens omkostningsmodel

Socialstyrelsen

Socialstyrelsen
Edisonsvej 1
5000 Odense C
Tlf.: 72 42 37 00

www.socialstyrelsen.dk